Ner 259. ROK 1835. CZWARTEK 12 LISTOPADA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Marcina Papieża.

IMIONA SŁAWIANSKIE.
Dziś Nowosław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
7	27"7 "',618	— 7° '6	0"', 94	Północny słaby	Pochmurno	
12	7 , 434	— 5 , 5	0, 78	Pn. Zachodni słaby	" "	Snieg.
11 3	7 , 052	— 6 , 7	0, 89	" "	" "	
9	6 , 941	— 7 , 5	0, 88	Zachodni słaby	" "	

WIADOMOSCI KRAJOWE.
Część Urzędowa.

PREZES SĄDU NAJWYŻSZEJ INSTANCYI
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do artykułu 118 kodexu cywilnego podaje do publicznéj wiadomości, iż Trybuuał I. Instancyi kraju tutejszego wydał pod dniem 13 lutego 1835 roku wyrok, mocą którego w myśl artykułu 119 kodexu cywilnego, po upłynieniu r. od wyroku nakazującego wyszukiwanie w d. 3 maja 1830 r. zapadłego, Tadeusz Zarembski za nieprzytomnego ogłoszonym został.

Kraków 6 listopada 1835 roku.

W Zastępstwie
Prezes Sądu Appellacyjnego
Mąkolski.
(2r.) *Sykłowski* Sekretarz.

PREZES SĄDU NAJWYŻSZEJ INSTANCYI
Wolnego Niepodległego i Scisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do art: 118 kodexu cywilnego podaje do publicznéj wiadomości, iż Trybunał I. Inst: kraju tutejszego wyrokiem dnia pierwszego października r. b. na żądanie Barbary Haller zapadłym, nakazał wyszukanie nieprzytomnego Wojciecha Haller drogą inkwizycyi zwyczajnéj, do uskutecznienia któréj delegował Sąd Pokoju Okręgu I. miasta Krakowa.— Kraków 6 listopada 1835 roku.

W Zastępstwie
Prezes Sądu Appellacyjnego
Mąkolski.
(3r.) *Sykłowski* Sekretarz.

K O M I T E T
W celu ułatwienia exwojskowym polskim wyjazdu do Anglii lub Francyi ustanowiony.

Zawiadamia wszystkich exwojskowych polskich, którzy nie będąc tutejszo-krajowymi, już to w mieście Krakowie, już w okręgu przemieszkują, że na mocy uchwały Senatu Rządzącego z dnia 30 września r. b. do L. 6043 D. G. S. zapadłéj, Komitet z 4ch Obywateli W. M. Krakowa i Dyrektora Policyi składający się, w celu ułatwienia rzeczonym exwojskowym wyjazdu do Anglii lub Francyi zawiązany został, i że posiedzenia swoje począwszy od dnia 18 b. m. w każdą śro-

dę i w każdy piątek w gmachu Sądów Pokoju na dole pod L. 176 przy ulicy Kanonnéj położonym, w godzinach rannych odbywać będzie; wzywa przeto wszystkich exwojskowych polskich, którzy tytułu konstytucyjnego tutejszo-krajowości nieposiadając, do Anglii lub Francyi wydalić się mają zamiar, ażeby w rzeczonych dniach do kancellaryi Komitetu osobiście stawiać się i tam deklaracye swoje, dokąd udać się zamierzają, składać zechcieli; ostrzega przytém Komitet, że czas urzędowania jego, nie może być nieograniczonym, ktokolwiekby przeto z wezwenia niniejszego nie korzystał, złe skutki z opóznienia pochodzić mogące, sam sobie przypisaćby musiał.

Kraków 11 listopada 1835 roku.

Prezydujący w Komitecie
Sobolewski.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Praga 15 *Paźdź*: Dnia dzisiejszego odbył się tu ze zwyczajnemi uroczystościami, zwołany przez J. C. K. Mość dla królestwa Czeskiego sejm postulatowy, pod kierunkiem najwyższego burgrabiego Czech hrabiego Chotek.

Frankfort 22 *Października.* Wielki Książe Rossyjski Michał, wyjedzie jak słychać, w pierwszych dniach przyszłego tygodnia z Biberich, wracając do Petersburga. Czas wyjazdu J. C. W. Księżnéj Heleny, nie jest jeszcze wiadomy.

Paryż 1 *Listo*: Z Algieru donoszą pod d. 23 że Marszalek Clausel stoczył bitwę z jenerałem Abdel Kaderem Bejem z Miliana, w której mu zupełną klęskę zadał. Tymczasem z Oran piszą pod d. 20 z.m. że Abdel-Kader i jego emissaryusze objawiają na wszystkich punktach prowincyi niezwyczajną czynność. Zdaje się że Abdel-Kader siły swoje w okolicach Mascara zgromadzi. Arabom z gór zakazał pod karą śmierci udawać się na targi francuzkie. Z Port-Vendres przypłynął tam statek z pół-bateryą artyleryi i 104 końmi, zdaje się że i reszta wyprawy w krótkim bardzo czasie nadejdzie. Korwety *Finisterre i Carawane* przywiozły tu z Toulonu wielkie zapasy amunicyi.

Nowy kapitan jeneralny Valencyi jenerał Caratala wjechał d. 13 do miasta, lud wojsko i gwardya Narodowa powitały go uprzejmie.

Dziennik *Indicateur de Bordeaux* podaje następujący opis siły zbrojnej Krystynistów w Nawarze i Baskijskich prowincyach:

1) Dywizya Kordowy liczy 13,000 piechoty, 2000 jazdy i artylleryi, razem 15,900 ludzi. 2) Dywizya Esparterra, jakoto: legija angielska pod jenerałem Evans, jazda, piechota i artyllerya 9000. 3) Kolumna Jaureguja 3000. 4) Kolumna Gurrea 3000. 5) Korpus rezerwowy 8000. 6) Legija cudzoziemska 3000. 7) Ochotnicy francuzcy (korpus pułkownika Schwartz) 1000. 8) Korpus posiłkowy portugalski 7000. 9) Wojska posiłkowe z Madrytu 3000. 10) z Estremadury 5000. z Arragonii i innych prowincyi 4000. Razem 61,000. Dodawszy do tego załogę w Pampelonie 2000, w San Sabastian 800, w Bilbao 2500, w Vittoryi 200, w Logronie 1000, w Puente de la Reyna 1500, w Guetaria 400, w Lequeillo 400, w Irun i innych miejscach 1000, uczyni razem 11,600, a wogóle 72,600. GPS.

Dnia 2 *Listopada.* Donoszą z Saragossy pod dniem 24 października. Wczoraj o godzinie 10 w wieczór miasto nasze było w poruszeniu z powodu że Karliści w 6400 ludzi obiegli Carinena, a inne dwie kolumny osadziły Longaros, i Muel dla opierania się posiłkom z Saragossy na odsiecz nadejść mogącym. Głoszą że Karliści oblegną wkrótce stolicę tej prowincyi.

Z Bayonne donoszą pod d. 29 z. m. że Don Karlos przybył d. 24 z kilkoma batalijonami do Salvatierra, d. 27 znajdował się w Alzasua; główna armija jego stoi pod Vittoryą i ulega bezpośrednim rozkazom jenerała Eguja. Jenerał ten rozkazał zburzyć most kamienny na drodze do Miranda pod Armi-

non istniejący. Niewiadomo jeszcze w którą się stronę Don Karlos obróci, temczasowie zaś zabawi niewątpliwie przez kilka dni w Onnate.

Z Mondragon nadeszła wiadomóść z dnia 25 z. m. że kolumna Esparterro wyruszyła z Bilbao ku Balmaseda, i że Jaureguy który się aż do Zornosa posunął, przez Karlistów ze stratą do Bilbao odparty został.

Podług wiadomości pod d. 29 z Toulouse nadeszłych, przybyło tam 5 dezerterów z legii cudzoziemskiej. Uskarżają się niezmiernie na zbyt surową karność, na ciężką służbę i nadzwyczajnie nędzną żywność, twierdzą także, że wielu z ich towarzyszów pójdzie wkrótce za tym przykładem.

Mówią powszechnie że jeżeli do nowego roku 1836 żadne niespokojności we Francyi się nie zjawią, więźniowie z Ham i pewna część więźniów politycznych otrzyma amnestyę.

Minister spraw wewnętrznych postanowił odtąd bardzo rzadko i to w pewnych tylko zdarzeniach, udzielać giełdzie wiadomości telegraficznych. GPS.

Madryt 17 *Paź:* Andaluzya jest zawsze jeszcze źródłem obawy rządu. Cadix zostaje ciągle pod zwierzchnictwem nieprzyjaźnej rządowi junty, Sevilla zaś pod wpływem niektórych członków junty sprzyjających rządowi. Grenada i Cordowa posłusznemi są rozkazom junty Centralnéj w Andnjar, Rząd jednak madrycki nie wątpi o ich poddaniu się. Huelva, poddała się zupełnie, Malaga poczyniła także kroki do ugody, Las Navas bawi jeszcze w Madrycie. Armija jego stoi ciągle w Despennaperos, podług zdania sprawy jenerała Qnirogi który z missyi swojéj wrócił, panuje w armii téj zupełny bezrząd. Poseł angielski odebrał depesze od pana Suthera sekretarza swego do junty Centralnéj w Audujar wysłanego, treść ich dotąd nie jest wiadoma, bardzo jednak o pomyślnym skutku wątpić należy, gdyż rząd dotąd żadnego pomyślnego uwiadomienia od junty Centralnéj nie otrzymał. Rząd miał odebrać urzędową wiadomość o wkroczeniu 3000 Portugalczyków do Hiszpanii, którzy są w pochodzie przez Valladolid ku Burgos, reszta portugalskiego korpusu w krótkim czasie nadejdzie. Jenerał Alava dopiero po rozpoczęciu działań Kortezów wyjedzie do Londynu.

Porto 29 *Września.* W obwodzie naszym zrobiono bardzo ważne starożytne odkrycie. W klasztorze Santa Maria de Merinhao, wynaleziono historyę Fenicyan Philoego (9 tomów) z Byblos który ją z języka Fenickiego Sanehnniatona na język grecki przełożył. Dotąd dzielo to znane z 1 tomu w Eusebiusa præparatis evangelica. Pułkownik Pereiro zajmie się wydaniem tego dzieła, ktore w krótce po całych Niemczech rozpowszechnione będzie.

Egipt. Wiadomo jest, że Nil w Egipcie rozdziela się w bliskości swojego ujścia na dwa ramiona, które pod Rosettą i Damiettą w morze wpadają. Wielki trójkąt (Delta) który one tworzą, zamierza teraz pasza nietylko zabezpieczyć na przypadek zbyt wysokich lub zbyt niskich wylewów Nilu, ale oraz wylewy te pragnie tak uregulować, iżby zawsze równą massę wody dawały. W tym celu nakazał teraz budować warowne kamienne tamy, nie tylko przy samém łożysku rzeki, ale nadto każde z dwóch ramion Nilu, otrzyma nowe koryto, a w tych, dopóki suche, fundamenta do kamiennych tam zostaną założone. Tamy takowe tworzyć będą dwa ogromne mosty, śluzami opatrzone, ażeby podług woli podwyższać lub zniżać wylewy Nilu. Powyżej tych śluz wyprowadzony zostanie kanał łączący obadwa ramiona Nilu; od niego zaś wychodzić mają prostopadłe trzy oddzielne kanały, które on w wodę zaopatrywać będzie. Z tych środkowy przerzynać będzie Deltę w kierunku jej długości; dwa inne stanowić będą poboczne kanały ramion Nilu i są do spławu przeznaczone. Statki przybywające kanałem środkowym, przechodzić będą do dwóch podocznych, z kąd przez kanał połączający, dostawszy się do ramion Nilu, z tamtąd do

głównego koryta rzeki spławiać się będą. Pasza sam powziął ten piękny pomysł, a inżynier francuzki p. Linant ułożył plan i przełożony został nad jego wykonaniem. Pasza znając dobrze ważność swojego przedsięwzięcia, poruczył jego kierunek Mahmudowi Bej swojemu przedtem ministrowi wojny, pierwszemu w państwie po sobie i swoim synu, urzędnikowi bogactwem i długoletnią zasługą znamienitemu. Bej musiał opuścić swój okazały pałac w Kairze, aby znów mieszkać w obozie pod namiotem. Wszędzie widać przygotowania do tego dzieła, przedsiębrane z dokładnością i przezornością dotąd u Mahometan nieznaną. Gromadzą się materyały, których zwiezieniem znaczna część statków na Nilu krążących jest zajętą. Zewsząd przybywają nowi robotnicy, a w tej chwili pracuje ich do 10,000 około budowy śluz. Całe nadbrzeże przedstawia widok obozu, z pośród którego wznoszą się nad inne, namioty inżynierów. Część robotników zajmuje się budową kanału, uprząta ziemię, suszy cegłę na słońcu i pali wapno; druga buduje mieszkania mające służyć za obronę w czasie zimy. Widać tam młyny i piekarnie, ażeby taką massę ludzi wyżywić; włościjanie okoliczni odbywają tam swoje targi i nawet kilka kawiarń stoi nad Nilem. W warsztatach Kairskich, w górach wapiennych w Makaddam i w arsenale Aleksandryjskim, przysposabiają nieustannie rozmaite potrzebne do tego przedsięwzięcia materyały i narzędzia. Dotąd już, na miejscu na jednę z śluz przeznaczoném, stoi pięćdziesiąt machin naumyślnie urządzonych do czyszczenia łoża, zupełnie jeszcze suchego kanału, nim się rozpoczną wylewy Nilu. Machiny te w krótkim nader czasie, pod kierunkiem dyrektora arsenału p. Cerisy, przez kompanije jego arabskich rzemieślników z wielką zręcznością wykonane zostały. P. Linant domagał się i dokazał tego, iż 12,000 robotników do budowy śluz przeznaczonych zostało, którzy na żołdzie utrzymywani będą; jest to krok, po którym sobie wiele obiecują. Na czele tych kompanii roboczych stoi ich muzyka, bez której Arabowie nie zwykli pracować; obładowani i potem okryci śpiewają chórem; chodzą w takt, który wybijają rękoma, i ożywiają swoje poruszenia głosem fletu albo tamtamu.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

W rozmaitościach Lwowskich czytamy co następuje: W pismie naukowem wiedeńskiem: *Jahrbücher der Literatur*, na drugi kwartał 1835, czytamy od strony 211 do 220 recenzyję pisma: *Zur Geschichte des ältesten polnischen Psalters zu St. Florian, genant: der Psalter der Königin Margarethe*, wydanego w Wiedniu przez hr: Dunina Borkowskiego, w którój recenzent dowodzi z wielką znajomością rzeczy, że wydawca Psalterza Małgorzaty nie tylko język polski zbogacił przez umieszczenie pracowitego spisu przeszło 120 słów polskich, które w teraźniejszéj mowie nie były znane, ale cofnął dzieje literatury polskiéj przynajmniéj o wiek cały wstecz, a tak rozwiązał zagadkę, dla czego język polski już w 16 wieku był wydoskonalony, że pisarze tego wieku dotąd służą za wzór czystéj mowy polskiéj. Potem okazuje recenzent, że zasługa tak odkrycia imienia właściciela Psałterza, jakoteż i wydania wyłącznie ziomkowi naszemu Stanisławowi hr: Duninowi Borkowskiemu należy. — Zupełnie tedy jest mylne zdanie, umieszczone na str: 203 pierwszego zeszytu tomu pierwszego »Kwartalnika naukowego,« wydanego w Krakowie, gdzie wspomnionemu wydawcy wszelką odebrano zasługę.

Zamek Kaniowski Goszczyńskiego i Maryja Malczewskiego przetłomaczone zostały na język francuzki i wyszły z druku, pod tytułem: *Les Ukrainiennes de Goszczyński et Malczewski, traduites par Clemence Robert. Paris, J. A. Merklein*; 1835, str. XXII. 323, w 8ce. Maryi mamy trzy wydania: w Warszawie 1826 w 8ce; we Lwowie 1833, w 8ce; i w Lipsku 1833, w 12ce.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od 11 do 12 Listopada

Czekal Jan z Pruss, Hellwig Filip, Lewartowski baron, Kumpert Edward, Sineski Felix post oficer C. Austr: wszyscy z Galicyi, Walecki Walenty z Polski.